

Els records de la meua vida al mas dècada dels anys 60

Juan Emilio Prades Bel

INTRODUCCIÓ:

En l'època actual per les jòvens generacions, em refereixo als nascuts a partir dels anys 70, els és molt difícil entendre la vida als masos, i no cal dir la higiene i la limpeza que teníem, en el món asèptic de avui dia es ficarien les mans al cap si visqueren per uns dies la vida dels pares i els iaies d'estos fills de la democràcia, que molts no coneixen ni lo que es llavar en un safareig, en quan es trenque la llavadora cau sobre la casa un desastre de roba bruta i l'ama de casa jove es veu totalment desbordada i sofocada, tot es buscar i cridar als servicis tècnics i si tenen que tardar molt lo millor es córrer a la tenda de rentadores i ens comprem un altra, sempre podem ficarnos a la consciència la excusa que ja tenia 5 o 6 anys i començava a ser vella, i mentres es gestione este problema, a buscar qui li deixarà la rentadora. Lo que deia antes, ¡que ja no mon recordem del safareig!

Si pensem, comentem i comparem els productes per fer la neteja, també mos podem ficar les mans al cap.

Avui dia gastem mil i un productes sintètics de limpeza, detergents, suavitzants, blanquejadors, i presentats en polvo, pastilla, escames, líquids, cremes, locions per la higiene corporal, champús, dentífrics, gels, cremes protectores de la pell, i un sin fi....., i tot presentat amb multitud i grans variants de formats fabricats per centenars de marques comercials, i presentats amb mils tipus diferents de formats a la decada dels anys 60, yabien al mercat molts productes de neteja industrialitzats, (Lagarto, lejía Guerrero i La Felicidad de Xert, Ajax, Persil, Ese, terreta, Ariel, Colon, Elena, sabons de bany i colònies) (Eno de Pravia, Lux, Lavanda, Varon Dandy, Floid, champú Sindo...) i se estava generalitzant el consum d'estos productes perquè ja es podien pagar, en casa esporàdicament la meua mare (Angelita Bel Doménech), va utilitzar les tècniques antigues que sempre havia conegut en sa casa, especialment el fer sabó per reutilitzar grasses animals i els olis ruins o gastats.

L'article estarà basat en gran part per les vivències familiars dels meus pares, mancat que tot lo que comentare jo ho he vist fer i veixcut però de forma més esporàdica, testimonial i residual d'unes penúries passades familiars i de tots els habitants del territori a la dècada dels anys 40 i 50.

Matanza familiar del cerdo. Torre de Mas d'En Sans.

LA LIMPIEZA DE LA ROBA:

La neteja de la roba sempre a segut una gran faenda i només ho sap qui gua passat, i el rentar la roba sempre ha segut "un mal son per les dones", llavant moltes vegades, inclús trencant el gel de la basa i sense guants perquè no en tenien i sempre guan fet les dones, les llamaes o dites ames de casa i mai millor dit perquè la faena de casa sempre a segut tota per elles, pel fet de viure en un mon machiste, fomentat i ensenyat per les mares, pares junt amb el sistema polític i religiós, on estava molt mal mirat l'home que feia feines de casa..., ¿què pensaria la gent si s'assabentés d'està afició en algun mascle?.

Dicho popular aclaridor dels pensars de l'època: HOME DE DAVANTAL, HOME QUE POC VAL.

LA HIGIENE ALS MASOS

En general la neteja i la higiene és una necessitat per la salut, i sempre està relacionada amb l'aseo de les persones, vivendes, poblacions, masos, corrals i animals.

ESCOMBRAR:

L'era, el carrer, les portes del corrals d'ovelles-cabres: se solia escombrar amb el raspall a diari i encara que parega mentira i salvant les diferències temporals, d'època i hàbitat, estava més net que molts dels carrers de les ciutats de avui dia.

L'entra de la casa, solia ser de terra blanca pitjada, i es ruixava amb aigua per no fer pols i s'agranava molt sovint, amb una granera de palma.

A la cuina estava la llar-fumeral de foc, tenia al terra un mosaic de rajola cuita o porland fi, s'agranava amb l'escombra feta de palmitos, i el piso es fregava